

COMENTARI SOBRE UN
LLIBRE D'ORNITOLOGIA
IMPRÈS A VILANOVA I
LA GELTRÚ L'ANY 1892

PERE MESTRE I RAVENTÓS

*S'actualitzen els noms vulgars en català i castellà de les espècies
ressenyades en el text original, així com el nom científic.*

*En descriure cada espècie, es comenten dades que han servit a
l'autor d'aquest treball per a la identificació de cadascuna,
la qual cosa, en alguns casos, ha presentat força dificultats.*

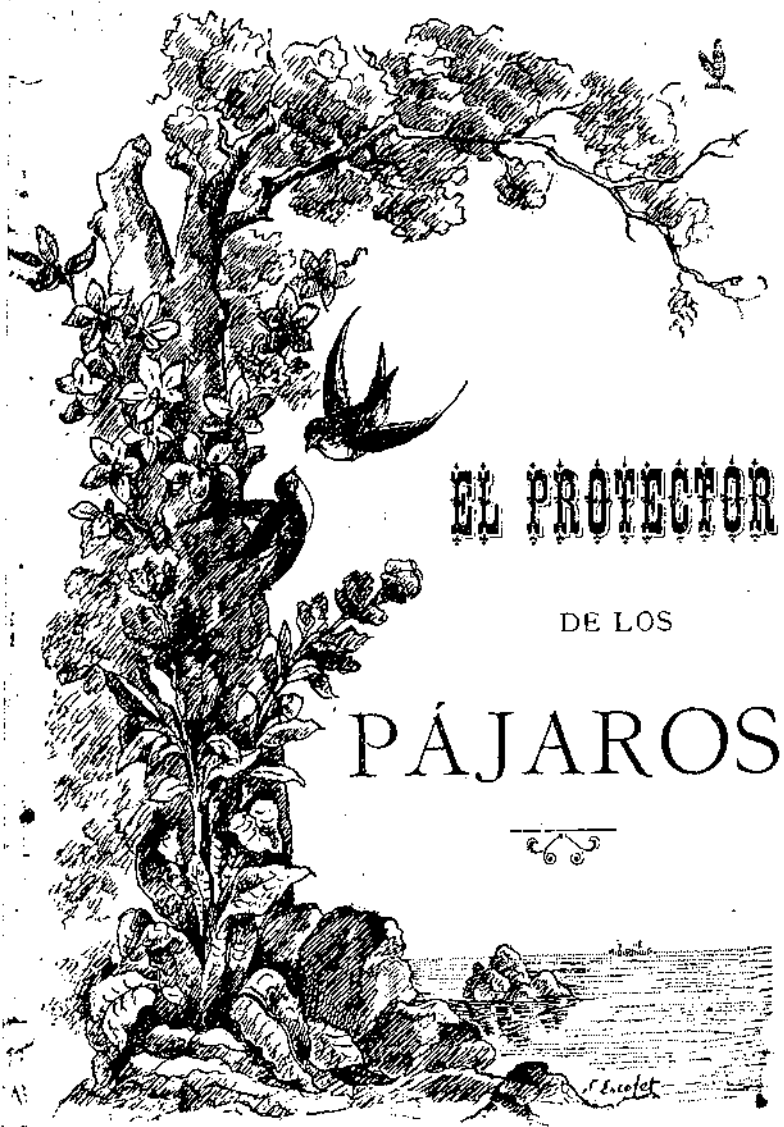
COMENTARI SOBRE UN LLIBRE D'ORNITOLOGIA IMPRÈS A VILANOVA I LA GELTRÚ L'ANY 1892

En l'epíleg del llibre que es comenta, en primer lloc, descobrim la preocupació de l'autor de ressaltar la conveniència de divulgar els beneficis que els ocells aporten a l'agricultura, amb el qual, segons ell, s'evitaria la persecució de la qual són objecte moltes espècies d'ocells. També el títol del llibre ens indica aquesta inquietud: *El protector de los pájaros*. El seu autor és Fèlix Solà i Marsal, el qual, entre altres càrrecs, es declara: professor d'agricultura, agrimensor perit- tasador de terres, perit agrònom de l'Estat i de l'Ajuntament de Vilano- va i la Geltrú, etc.

Molts dels llibres i treballs publicats sobre ornitologia a finals del segle passat o a principis de l'actual fan ressaltar aquesta faceta de descriure els beneficis que les diverses espècies d'ocells poden re- portar als cultius agrícoles de les nostres comarques.

L'autor deduïm que no sempre té prou clar l'espècie que descriu, són freqüents les confusions de noms. No descriu totes les espècies que llavors habitaven a la comarca i en les conclusions fa constar: *«Fácil nos sería enumerar otros pájaros menos conocidos que los que acabamos de describir; pero nuestro ánimo ha sido únicamente tratar de las especies más conocidas en España y sobretudo, de las que prestan mejores servicios a la agricultura»*.

Creiem no equivocar-nos en dir que l'autor no havia practicat ornitologia de camp amb assiduitat, i ens presenta una relació d'espècies d'ocells i els seus costums que ha trobat en alguna publicació de

Portada del llibre de Fèlix Solà i Marsal.

l'època. Tant en les orenetes com en les cueretes, entre altres, es fa un garbuix, i té dificultats per redactar cada espècie del grup, com farem constar en descriure i actualitzar la classificació de cadascuna de les espècies que cita al text. Algunes que descriu més aviat són perjudicials, com l'estornell, els pardals i les garses, i d'altres exclusivament beneficioses no en fa menció, com els bitxacs, les cotxes i els ocells rapinyaires nocturns per citar-ne alguns.

Al capítol I tracta sobre la protecció dels ocells tot fent ressaltar la conveniència de prendre mesures enèrgiques i que tinguin eficàcia per protegir els ocells, i com a entitats que han treballat en aquest menester cita, entre altres, l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, el qual, per mitjà de la seva revista, diu que ha publicat *«infinitat d'articles divulgant les ventatges que experimenta l'agricultura en la conservació dels ocells»*.

Segueixen nou capítols agrupant els ocells per famílies. De cada ocell en dona la mida, una petita descripció del plomatge, lloc on solen trobar-se al camp, i principalment fa ressaltar la seva alimentació com a destructors de llavors de males herbes o bé per eliminar, caçant-los, insectes i erugues que poden ser perjudicials a l'agricultura. Normalment també fa constar la qualitat de si és fàcil de domesticar, ressaltant si pot mantenir-se en captivitat, faceta molt interessant en aquella època.

També inclou un apèndix per tractar dels rats penats, cosa freqüent en llibres d'ornitologia publicats a finals del segle passat. Els dos grups d'animals només tenen com a afinitat la facultat de volar, si bé tenen també en comú la forma de capturar l'aliment en vol.

En acabar dona una relació de les espècies mencionades en el text, fent ressaltar el nom en castellà, el nom en llatí usat en aquella època i, finalment, el nom en català. En el text en pocs casos ressalta que el nom vulgar correspon a la zona de Vilanova i la Geltrú.

Segons la nostra opinió, aquesta llista final és el més interessant avui de l'obra, i en farem referència i comentaris. Seguirem l'ordre que cada espècie d'ocell té en l'esmentat treball: exposarem primer el número d'ordre de la llista. Després, el nom que dona en català l'autor del treball així com el nom científic, i el nom en castelià. Per identificar

cada espècie i actualitzar aquests noms principalment ens hem valgut del llibre d'aquella època titulat *La creación. Historia natural* (1873), vol. III «Aves», publicat per VILANOVA I PIERA, J., i també, per recomanació de l'amic ornitòleg Salvador Maluquer i Maluquer, del treball de BERNIS, F. (1954) «Prontuario de la Avifauna Española». *Ardeola*, vol. I.

Per que fa a la nomenclatura científica i als noms en català actuals hem escollit la que es dóna a la *Història natural dels Països Catalans*, vol. 12 «Ocells». Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona (1986), de la qual són autors FERRER, X.; MARTÍNEZ I VILALTA, A. i MUNTANER, J.

Ens cal fer constar el nostre agraïment a Josep Miret i Mestre per fer-nos arribar una fotocòpia del text que passem a comentar.

LLISTA D'ESPÈCIES

1.- **Pardal** (*Fringilla domestica*) (Linnaeus). Gorrión.

Actualment seria **pardal** (*Passer domesticus*) (Linn.) i gorrión.

Sorprèn que no citi el pardal xarrec (*Passer montanus*) (Linn.), que segurament es trobava per la zona llavors, així com el pardal roquer (*Petronia petronia*) (Linn.), que té el nom vulgar a Sant Pere de Ribes de pardalença, la qual cosa fa creure que podria haver estat abundant llavors.

2.- **Cadenera** (*Fringilla carduelis*) (Linnaeus). Jilguero.

Actualment el nom català i castellà són idèntics i el nom científic és *Carduelis carduelis* (Linn.).

3.- **Passerell** (*Fringilla cannabina*) (Linnaeus). Pardillo.

El nom actual en català passerell és comú, i el nom científic *Acanthis [=Carduelis] cannabina* (Linn.).

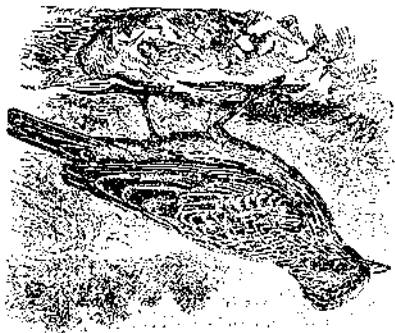
4.- **Verdum** (*Chlora hortensis*). Verderón común.

En català i en castellà, els noms són iguals, i el nom científic és *Carduelis [=Chloris] chloris* (Linn.).

5.- **Gafarró** (*Spinus viridis*) (Koch.). Verdecillo.

El nom català és igual i el castellà actualment és serín. El nom científic actualment seria *Serionus serinus [=canarius]* (Linn.). El nom

Alauda arvensis (Linn.). *Alosa*.

Fringilla carduelis (Linnaeus). *Cadenera*.

Fringilla domestica (Linnaeus). *Pardal*.

d'*Spinus viridis* correspon al lluer (*Carduelis spinus*) (Linn.), en castellà lugano. Segurament es tracta d'una confusió de l'autor.

6.- **Pinsà** (*Fringilla coelebs*) (Linn.). Pinzón.

Els noms en català, científic i en castellà són idèntics als de l'autor.

7.- **Hortolà** (*Emberiza schoeniclus*) (Linn.). Hortelano.

El nom català i el castellà podrien fer pensar actualment en l'hortolà (*Emberiza hortulana*) (Linn.) i el nom científic (*Emberiza schoeniclus*) (Linn.) correspondria al repicatalons. Ni l'un ni l'altre estan indicats. El nom d'hortelano (*Acrocephalus turdoides*) (Meyer), de finals de segle passat, correspon a l'actual balquer (*Acrocephalus arundinaceus*) (Linn.), carricero tordal. Si els noms no corresponen, la descripció de l'ocell en el text és la següent: «*El hortelano mide unos veinte y dos cm. de largo, es muy común en los estanques, pantanos y demás puntos húmedos donde crecen abundantes cañas*». És, sens dubte, el balquer i en lloc de «cañas» hauria de dir canyís.

8.- **Gratapalles o sit groc** (*Emberiza cirius*) (Linn.). Chilla.

El nom català actualment és gratapalles. Al Penedès també és conegut per sit groc o sitroc. El nom científic és igual i el castellà escribano soteño.

9.- **Alosa** (*Alauda arvensis*) (Linn.). Alondra.

El nom català, científic i castellà són idèntics.

10.- **Calàndria** (*Alauda calandria*) (Linnaeus). Calandria común.

El nom en català i en castellà són iguals i el nom científic és actualment *Melanocorypha calandra* (Linn.).

Aquesta espècie no ha estat citada actualment a la comarca, i és de creure que per la divulgació del seu nom a tot arreu l'autor l'inclou en la relació d'espècies.

En el text la cita com a nombrosa a les zones estepàries, llavors abundants, als entorns de Lleida, i diu que es venia en quantitat a Barcelona per tenir-la en captivitat.

11.- **Estornell** (*Sturnus vulgaris*) (Linn.). Estornino.

Els tres noms en l'actualitat encara són els mateixos. El considera un gran destructor d'insectes, i per això el creu útil, sense ressaltar els danys que causa a certes fruites i als horts.

12.- **Garsa** (*Pica caudata*) (Keyserl.). Urraca o picaza comú.

Els noms en català i castellà serien iguals als actuals i el nom científic és *Pica pica* (Linn.).

13.- **Oreneta** (*Hirundo rustica*) (Linn.). Golondrina rústica.

En el text la descriu amb el nom d'orenete de xemeneia i en castellà golondrina de chimenea, amb el nom científic d'*Hirundo urbica* (Linnaeus). Aquest nom científic correspon a l'orenete cuablanca. En canvi, en descriure el plomatge de l'ocell es refereix a la *Hirundo rustica* (Linn.).

14.- **Oreneta de xemeneia i roquerol** (*Hirundo urbica*) (Linnaeus). Golondrina de chimenea.

El nom català primer i el castellà corresponen a l'espècie anterior, oreneta vulgar (*Hirundo rustica*) i el nom científic a l'orenete cuablanca, que es descriu al número 15. Al text no té aquesta confusió i no hi hauria número 14. Possiblement li ve donat l'error perquè a la comarca aquesta última espècie es coneix per roquerol, que és el que dona com a segon nom vulgar en català.

15.- **Oreneta de finestra** (*Chelidon urbica*). Golondrina de ventana.

En català actualment en diríem oreneta cuablanca, el científic *Chelidon urbica* (Linn.) i en castellà avión comú. Com s'ha dit al número 14, aquesta espècie al Penedès, on és força abundant, es coneix amb el nom vulgar de roquerol.

16.- **Oreneta de muntanya** (*Hirundo*). Golondrina de monte.

Al text descriu el roquerol i actualment tindria el nom científic d'*Hirundo* [= *Ptyonoprogne*] *rupestris* (Scop.) i en castellà d'avión roquero.

17.- **Oreneta de riu** (*Hirundo riparia*) (Linnaeus). Golondrina de ribera.

En català varia una mica, ara es coneix per oreneta de ribera, el nom científic *Riparia riparia* (Linn.) i el nom castellà avión zapador.

18.- **Falzia** (*Cypselus apus*). Avión o vencejo comú.

En català ara és falciot, el nom científic *Apus apus* (Linn.) i en castellà vencejo comú.

19.- **Falzia de muntanya** (*Cypselus melba*). Vencejo alpino.

En català actualment és ballester, el nom científic *Apus melba* (Linn.) i en castellà vencejo real.

20.- **Cueretes, pastorelles** (*Motacilla alba*) (Linn.). Aguzanieves.

En el text, a la pàgina 44, parla d'aguzanieves i nevatillas, que els agricultors diu que coneixen per cueretes i pastorelles. Efectivament, en català aquesta família es coneix per cueretes i al Penedès per pastorelles. Pel que fa a aguzanieves i nevatillas, diu que són dues espècies iguals, si bé només descriu superficialment la cuereta blanca i presenta una làmina amb el dibuix d'aquest ocell.

També al text, quan més endavant descriu la cuereta torrentera, hi ha un apartat dedicat a la cuereta blanca i aquí sí que descriu l'ocell amb claredat. Ara, la làmina està dedicada a la cuereta torrentera.

21.- **Cueretes, pastorelles** (*Motacilla citreola*). Nevatillas.

No s'exposa res sobre aquesta espècie al text. Només a *La creación. Historia natural* (1873) es descriu la nevatilla cetrina (*Bydites citreola*), espècie pròpia del SE de Rússia. No hem trobat res que la pugui relacionar amb la cuereta groga (*Motacilla flava*).

22.- **Cueretes, pastorelles** (*Motacilla*). Motacilla gris.

El nom castellà ens indica clarament que es tracta de cuereta blanca, que s'ha descrit al núm. 20. Sembla que l'autor té una confusió entre aguzanieves i nevatillas per un costat i per l'altre entre cueretes i pastorelles. Cal tenir en compte que al número 54, a la pàgina 80, descriu la *Motacilla cinerea*.

23.- **Reietó** (*Motacilla regulus*) (Linn.). Reyezuelo.

En català també dóna els noms de rei petit i ull de bou. Per la descripció del plomatge i pel nom científic sabem que es tracta del *Regulus regulus* (Linn.), que no és l'espècie més freqüent al Penedès. Aquest, només en poca quantitat, s'observa a l'hivern; en canvi el seu congènere, el bruel (*Regulus ignicapillus*) (Temm.), fins i tot és nidificant en molts boscos frondosos de la comarca del Penedès.

24.- **Rossinyol** (*Motacilla luscinia*) (Linn.). Ruiseñor.

En català i en castellà té el mateix nom i el científic és *Luscinia me-garhyncha* (Brehm.).

25.- **Merla** (*Turdus merula*). Mirlo.

En català és igual, el nom científic és *Turdus merula* i en castellà també és idèntic.

Chelidon urbica (Linn.). *Oreneta de finestra*.

Motacilla alba (Linn.). *Pastorella*.

Oriolus galbula (Linn.). *Oriol*.

26.- **Oriol** (*Oriolus galbula*) (Linn.). Oropéndola.

En català i en castellà és igual i el nom científic *Oriolus oriolus* (Linn.).

27.- **Curruca** (*Motacilla orphea*). Curruca orfeo.

BERNIS, F. al *Prontuario de la avifauna española* no la descriu i trobem com a sinònim de *Sylvia hortensis* (Gm.) el de *Sylvia orfea* (Temm.) i també *Curruca orfea griseocapilla* (Brehm.).

A *La creación. Historia natural* (1873) es descriu una *Curruca orfea* molt semblant a una altra espècie que es coneix amb el nom de curruca de los jardines (*Curruca hortensis*), que per la descripció del plomatge i els costums s'identifica amb la *Sylvia hortensis* (Gm.). En canvi, al text que comentem, com a *Motacilla orphea* descriu un ocell amb un plomatge i uns costums totalment diferents als de les curruques.

Creiem, doncs, que es tracta del tallarol emmascarat (*Sylvia hortensis*), curruca mirlona, que fins a finals dels anys cinquanta de l'actual segle va ser abundant a molts boscos del Penedès i que fins i tot tenia el nom vulgar de ronsarda grossa.

28.- **Curruca de cap negre** (*Sylvia atricapilla*) (Linn.). Curruca de cabeza negra.

En català és tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*) (Linn.) i en castellà curruca capirotada.

És estrany que no citi el tallarol capnegre (*Sylvia melanocephala*) (Gm.) i la tallareta cuallarga (*Sàlvia undata*) (Bodd.), molt corrents als entorns de Vilanova i la Geltrú.

29.- **Curruca cendrosa** (*Curruca cinerea*) (Briss.). Curruca cenicienta o gris.

En català actualment és tallareta, el nom científic *Salvia communis* (Lath.) i en castellà curruca zarcera.

30.- **Curruca barba-blanca** (*Curruca subalpina*) (Boie.). Curruca alondrilla.

Es tracta del tallarol de garriga (*Sàlvia cantillans*) (Pall.), en castellà, curruca carrasqueña.

31.- **Curruca d'uileres** (*Curruca conspicillata*). Curruca de anteojos.

En català actualment és tallarol trencamates (*Sàlvia conspicillata*) (Temm.) i en castellà curruca tomillera. Aquesta espècie actualment només es troba molt localitzada a una petita zona del massís de Garraf.

32.- Tord (*Turdus*). Tordo.

El nom en català, tord comú; el castellà, igual i el científic actualment *Turdus philomelos* (Brehm.).

33.- Griva (*Turdus musicus*). Tordo común de las viñas.

A la llista final fa ús del nom vulgar en català de griva, en canvi al text parla del tordo común de las viñas i es refereix al tord ala-roig, que diu que es presenta només a l'hivern en arribar els freds. Segons BERNIS, F, *Ardeola*, vol. I, pàg. 59, el nom de *Turdus musicus* va ser usat durant molt de temps com a pertanyent al tord comú. També el nom de tordo de las viñas va ser utilitzat per citar el tord.

34.- Mosqueta (*Motacilla curruca*). Hippolais pálido.

En català actualment seria bosqueta, ja que creiem per la descripció del text i pel nom castellà que es tracta de la bosqueta pàl·lida. També el nom científic indica que podria ser aquesta espècie, que abans també tenia el nom de *Curruca pallida*. Actualment seria *Hippolais pallida* (Hempr. i Eh.) i en castellà zarceró pàlido.

Aquesta espècie és molt difícil d'observar al Penedès, només hi ha una citació el 27-VIII-73, en canvi la bosqueta vulgar *Hippolais polyglotta* (Viell.) és encara avui força abundant com a nidificant. Això corrobora que l'autor no és un ornitòleg versat en l'ornitologia de camp.

35.- Pit-roig (*Motacilla rubecula*) (Linnaeus). Petirrojo familiar.

En català també li dona el nom de barba roja. Actualment és conegut per pit-roig i al Penedès per barba-roig. El nom científic és *Erithacus rubecula* (Linn.) i en castellà petirrojo.

36.- Rossarda (*Aedon galaetodes*). Acróbata mohoso i alza-cola.

És en català el cuaenlairat, amb el nom científic de *Cercotrichas* [= *Erythropygia*] *galactotes* (Temm.) i en castellà alzacola.

Al text el considera molt conegut a la zona, en canvi ara és raríssim de controlar.

37.- Papamosques cendrós (*Butalis grisola*) (Boie et Linn.). Butalis o papamoscas gris.

Es tracta actualment en català del papamosques gris amb el nom científic de *Muscicapa striata* (Pall.) i el nom castellà de papamoscas gris.

38.- **Papamosques negre** (*Motacilla rubetra*). Butalis o papamoscas negro.

En català actualment és el mastegatatxes, amb el nom científic de *Ficedula [=Muscicapa] hypoleuca* (Pall.) i el nom en castellà de papamoscas cerrojillo.

39.- **Enganya-pastors** (*Caprimulgus europaeus*) Chotacabras o papavientos.

En català ara és enganya-pastors, el nom científic *Caprimulgus europaeus* (Linn.) i en castellà chotacabras gris.

40.- **Abellarol** (*Merops apiaster*) (Linn.). Abejarruco.

En nom en català és abellarol, el científic igual i el castellà abejarruco comú.

41.- **Pigot verd** (*Picus viridis*) (Linn.). Gecino verde o picamaderas.

En català el nom vulgar és picot verd. Al Garraf, com a tot el Penedès, es fa ús del nom de pigot per a aquesta espècie. El nom científic és igual i el castellà pito real. Al text també li dona el nom de pico verde.

42.- **Cucut** (*Oxilophus glandarius*). Cucullillo gris.

El fet de trobar un sinònim per al cucut reial (*Clamator glandarius*) (Linn.) de *Cuculus glandarius* (Linnaeus) feia creure en la possibilitat que descrivís aquesta espècie. Al text queda molt clar que es tracta del cucut (*Cuculus canorus*) (Linn.), en castellà cuco.

43.- **Pescador rall** (*Alcedo hispida*). Martín pescador vulgar.

Actualment en català és blauet, el nom científic *Alcedo atthis* (Linn.) i en castellà martin pescador.

44.- **Primavera** (*Parus caeruleus*) (Linn.). Paro azul.

En català el nom vulgar és mallerenga blava. L'autor fa ús de primavera. Al Penedès a les mallerengues se'ls dona el nom de primaveres, que de forma genèrica serveix per designar la mallerenga carbenera, que és, de molt, la més abundant. Al *Parus caeruleus* se'l coneix per primavera blava.

El nom científic és el mateix i en castellà actualment és herrerillo comú.

45.- **Puput** (*Upupa epops*) (Linn.). Abubilla.

Els noms català, científic i castellà són iguals que en l'actualitat. En català també li dona el nom de paput.

Curruca cinerea (Briss.). *Curruca cendrosa*.

Parus caeruleus (Linn.). *Primavera*.

Upupa epops (Linn.). *Puput*.

46.- **Becada** (*Scolopax rusticola*) (Linn.). Becada.

El nom en català i el nom científic són iguals i el castellà actualment és chocha perdiz.

47.- **Piula** (*Cynchramus schaeenidus*). Cingramo.

Actualment en català és ripicatalons i té com a nom científic *Emberiza schoeniclus* (Linn.) i rep el nom castellà d'escribano palustre.

A *La creación. Historia natural*, a la pàgina 114, es descriu aquesta espècie amb el nom de cingramo de los juncos, de nom científic *Cynchramus schoenidus*. *Ardeola*, vol. 1, per a aquesta espècie dóna un sinònim de *Cynchramus pyrrhyloides* (Pallas). Al text, l'autor descriu correctament el seu plomatge i costums.

Possiblement llavors es tractava d'una espècie molt corrent als abundants aiguamolls de la costa. Ara en èpoques de pas encara se n'observa algun exemplar.

48.- **Terrera** (*Motacilla aenanthe*) (Linnaeus). Collalba.

Es tractaria del còlit gris (*Oenanthe oenanthe*) (Linn.) i en castellà collalba gris.

Sorprèn que citi aquesta espècie, que només és migrant a la comarca del Penedès, i no inclogui a la llista el còlit ros (*Oenanthe hispanica*) (Linn.), llavors segurament molt abundant als entorns de Vilanova com a nidificant. A la comarca té el nom vulgar de còvit.

49.- **Corb blau** (*Fregilus graculus*) (Brehm. et al.). Coracia vulgar o azulajo.

Es desprèn del text que es tracta de la gralla de bec vermell (*Phyrhacorax pyrrhacorax*) (Linn.), de possible control, encara que molt rara, als plans de Sant Pere de Ribes. En castellà es coneix per chova piquirroja.

A *Ardeola*, vol. 1, pàg. 73, trobem per a aquesta espècie el nom científic de *Fregilus graculus*.

50.- **Tintín corredor** (*Cisticola schaeenicola*) (Bp.). Cisticola esquenícola.

En català és el trist, amb el nom científic de *Cisticola juncidis* (Raf.), i el nom castellà de buitrón.

51.- **No dóna nom en català** (*Calamodus phragmitis*). Fragmites de los juncos.

Amb el nom de fragmites de los juncos (*Calamodus phragmitis*), a *La creación. Historia natural*, pàg. 412, així com al text del llibre que

Motacilla troglodytes (Linnaeus). Tallaret.

Colobates sulphurea. Cuereta de muntanya.

Tichodromo muraria (Linn.). Aranyer o pela-roques.

comentem, es descriu la boscarla de canyar (*Acrocephalus scirpaceus*) (Herm.), que en castellà és el carricero común.

52.- **Tallaret** (*Motacilla troglodytes*) (Linnaeus). Troglodito pequeño. Es tracta del cargolet (*Troglodytes troglodytes*). Chochín.

53.- **Trobat** (*Agrodon campestris*). Agrodon de los campos. En català també dona calàndria i cama-roja. En català es tracta del trobat (*Anthus campestris*) (Linn.) i en castellà de la bisbita campestre.

54.- **Cuereta de muntanya** (*Colobates sulphurea*). Colobato amarillo.

Al text, a la pàg. 79, primer descriu la cuereta blanca (*Motacilla alba*) amb el nom de motacilla gris, de la qual havia parlat abans amb els noms d'aguzanieves i nevatiella, nùms. 20, 21 i 22 de la llista.

Ara a continuació descriu la cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) (Tunst.) amb el nom de cuereta de muntanya (*Colobates sulphurea*), en castellà colobato amarillo i en català cuereta de muntanya (*Lavandera cascadeña*).

55.- **Sit** (*Parus major*) (Linn.). Paro carbonero.

Es tracta de la mallerenga carbonera (*Parus major*) (Linn.) i en castellà carbonero común.

Desconeixem el nom vulgar de sit. A la comarca, normalment, es coneix amb el nom de primavera, com s'ha dit al núm. 44, en descriure la mallerenga blava, per ser l'espècie més abundant.

56.- **Raspinell** (*Certhia familiaris*) (Linn.). Trepador familiar.

En català també dona el nom de pica-soques, que actualment és raspinell pirinenc i el nom científic no ha canviat. El nom castellà és agateador norteño.

Sembla que seria millor citar per la comarca el raspinell comú (*Certhia brachydactyla*) (Brehm.), i en castellà agateador común, nidificant corrent a la comarca que es coneix al Penedès per rapasoques.

57.- **Torcecoll** (*Jynx torquilla*). Torce-cuellos vulgar.

En català també dona el nom de llepallosa. Actualment seria coll-tort i el nom científic *Jynx torquilla* (Linn.) i en castellà torcecuello.

58.- **Pela-roques** (*Tichodromo muraria*). Tichodromo de las paredes.

En català també dóna el nom d'aranyer. Actualment es coneix per pela-roques (*Tichodroma muraria*) (Linn.) i en castellà treparriscos.

59.- **Pigot** (*Picus minor*) (Linnaeus). Pico menor.

Actualment en català seria picot garser petit, el nom científic *Dendrocopos minor* (Linn.) i el nom castellà pico menor.